

ΕΘΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ

Ελληνική Δημοκρατία
Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Ημερίδα
«Τεχνητή Νοημοσύνη –
Βιοηθικοί Προβληματισμοί και
Διλήμματα»

Παρασκευή, 22 Νοεμβρίου 2024

Αμφιθέατρο UNESCO

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

09:00 – 14:00

**Συνδιοργανωτής: Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, Ελληνική
Δημοκρατία**

09:00 - 19:10 Προσέλευση, εγγραφές και καφές

09:10– 09:30 Χαιρετισμοί Καλωσόρισμα

- Καθ. Κωνσταντίνος Ν. Φελλάς, Πρόεδρος Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου (ΕΕΒΚ)
- Δρ Χαράλαμπος Τσέκερης, Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, Ελληνική Δημοκρατία (ΕΕΒΤ)
- κ. Μιχάλης Δαμιανός, Υπουργός Υγείας Κυπριακής Δημοκρατίας
- Δρ Πέτρος Αγαθαγγέλου, Πρόεδρος Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου

Μέρος Α΄ - ΕΕΒΚ

09:30 – 10:00 Επίτιμος Καθ. Μάριος Καριόλου, «Βιοηθικά ζητήματα στη χρήση γενετικών δεδομένων με τεχνητή νοημοσύνη»

10:00 – 10:30 Δρ Κωνσταντίνος Κουρούπης «Η επίδραση των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στην πολιτική σκέψη: προκλήσεις, κίνδυνοι, προτάσεις»

10:30 – 11:00 Δρ Ιωσηφίνα Αντωνίου «Υπεύθυνη Τεχνολογία Τεχνητής Νοημοσύνης: φιλοσοφικές βάσεις και πως το επιτυγχάνουμε σήμερα»

11:00- 11:15 Διάλειμμα- Καφές

ΜΕΡΟΣ Β' - ΕΕΒΤΕ

11:15- 11:45 Δρ Ισμήνη Κριάρη (ΕΕΒΤΕ) «Η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης από το Κοινοβούλιο: Προοπτικές και Διλήμματα».

11:45-12:15 Σταυρούλα Τσινόρεμα (ΕΕΒΤΕ) «Προβλεπτική Τεχνητή Νοημοσύνη στην υγεία. Ηθικοί προβληματισμοί».

12:15- 12:45 Ευάγγελος Καρκαλέτσης (ΕΕΒΤΕ) «Εκπαίδευση με και στην Τεχνητή Νοημοσύνη: Ηθικές προκλήσεις και ευκαιρίες».

ΜΕΡΟΣ Γ' - ΕΕΒΚ και ΕΕΒΤΕ

12:45 - Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με ομιλητές & κοινό

13:30 – 14:00 Κλείσιμο ημερίδας

Εισηγητές/τριες:

1. Επίτιμος Καθ. Μάριος Καριόλου, μέλος της ΕΕΒΚ, Μοριακός Γενετιστής

Περίληψη παρουσίασης:

Η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στην ανάλυση γενετικών δεδομένων έχει τη δυνατότητα να φέρει επανάσταση σε τομείς όπως η εξατομικευμένη ιατρική, η πρόληψη ασθενειών και η γονιδιωματική έρευνα. Ωστόσο, αυτή η συνέργεια εγείρει επίσης σημαντικές βιοηθικές προκλήσεις που χρήζουν προσεκτικής εξέτασης για την εξισορρόπηση της καινοτομίας με τον σεβασμό των προσωπικών δεδομένων και δικαιωμάτων.

2. Δρ Κωνσταντίνος Κουρούπης, μέλος της ΕΕΒΚ, Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Νομικής Παν/μίου Frederick, μέλος Επιτροπής Εμπειρογνομών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων.

Περίληψη παρουσίασης:

Η ομιλία θα εστιάσει στο πώς πλατφόρμες, με πρωταγωνιστές το facebook και το X, μέσω χρήσης συστημάτων TN, επηρεάζουν, κατευθύνουν ή/και ελέγχουν την πολιτική μας σκέψη. Πώς επιδρούν στην προσωπικότητά μας. Έχει σαφώς πάρα πολλές προεκτάσεις και είναι εξαιρετικά επίκαιρο καθώς τόσο στις πρόσφατες εκλογές για ανάδειξη μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσο και στις επικείμενες Αμερικανικές εκλογές, τα τεχνολογικά εργαλεία, με πρωταγωνιστή την TN, κατέχουν ξεχωριστή θέση στην πολιτική εκστρατεία, επιδρώντας στη διαμόρφωση ή/και στη δημιουργία πολιτικών απόψεων. Στόχος είναι να εγερθούν ζητήματα κοινωνικού ενδιαφέροντος και να προταθούν γόνιμες και δημιουργικές λύσεις για την ενίσχυση της δημοκρατίας στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή.

3. Δρ Ιωσηφίνα Αντωνίου, μέλος Επιτροπής Βιοηθικής Αξιολόγησης Βιοϊατρικής Έρευνας, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πληροφορικής

Περίληψη παρουσίασης:

Η υπεύθυνη τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης είναι ένας πολύπλοκος στόχος, για την υλοποίηση του οποίου, πρέπει να αναζητήσουμε απαντήσεις σε διάφορες επιστημονικές περιοχές. Συγκεκριμένα, απαντήσεις σε ερωτήσεις όπως «ποιες αρνητικές επιπτώσεις μπορεί να φέρει η χρήση τεχνητής νοημοσύνης σε συγκεκριμένες εφαρμογές (π.χ., εφαρμογές υγείας);» ή «τι μπορεί να γίνει για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση αρνητικών επιπτώσεων;». Για να απαντήσουμε σε τέτοια ερωτήματα, πρέπει να διερευνήσουμε πέρα από τις τεχνικές πτυχές της τεχνητής νοημοσύνης, επανεξετάζοντας τις φιλοσοφικές βάσεις και τις βασικές ηθικές έννοιες που σχετίζονται με την ενσωμάτωση τέτοιων τεχνολογιών στην καθημερινότητα μας, και ιδιαίτερα σε τομείς όπως η υγεία. Αφού διερευνηθούν τα φιλοσοφικά θεμέλια και τα βασικά ηθικά ζητήματα, μπορούν να εντοπιστούν και να μετριάσθούν πιθανοί κίνδυνοι και αρνητικές επιπτώσεις.

4. Δρ Ισμήνη Κριάρη, Ομότιμη Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου, πρώην Πρύτανης, Πρόεδρος της Εθνικής Αρχής Ιατρικών Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Περίληψη παρουσίασης:

Η τεχνητή νοημοσύνη προσφέρει τεράστιες δυνατότητες για την λειτουργία του κοινοβουλίου ως προς τα εξής δύο κυρίως θέματα: Κατά την επεξεργασία δεδομένων και την προετοιμασία νομοσχεδίων και κατά την επικοινωνία των βουλευτών με τους εκλογείς τους. Επίσης διευκολύνει με πολλούς τρόπους την αμφίδρομη επικοινωνία των βουλευτών με ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας, όπως π.χ. μέσω της δυνατότητας των πολιτών να παρακολουθήσουν διαδικτυακά τις συνεδριάσεις της Βουλής, να συμμετάσχουν σε διαδικτυακές εκφράσεις γνώμης κ.α.

Οι δυνατότητες αυτές θα πρέπει να συμβαδίζουν με τις αρχές της διαφάνειας και της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης των πολιτών στο κοινοβουλευτικό πολίτευμα. Εκτός αυτού θα πρέπει να εξασφαλίζουν την ελεύθερη έκφραση γνώμης των βουλευτών και του κοινού, με τελικό στόχο την άνευ εξωτερικών επεμβάσεων διαμόρφωση των ακολουθητέων πολιτικών.

Η παρουσίαση των αρχών, οι οποίες θα πρέπει να διέπουν την χρήση της ΤΝ στα κοινοβούλια είναι το θέμα της εισήγησης αυτής.

5. Σταυρούλα Τσινόρεμα, (ΕΕΒΤΕ), Καθηγήτρια Σύγχρονης, Νεότερης Φιλοσοφίας και Βιοηθικής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Περίληψη παρουσίασης:

Η προβλεπτική λογική, ως εργαλείο αντιμετώπισης και χειρισμού της τυχαιότητας, έχει απασχολήσει ανέκαθεν την ανθρώπινη πράξη. Τα σύγχρονα συστήματα της Προβλεπτικής Τεχνητής Νοημοσύνης (ΠΤΝ) ενδυναμώνουν τη δυνατότητα του ανθρώπου να προβλέπει και άρα να ελέγχει το μέλλον του, με αυτοματοποιημένες προβλέψεις για τη συμπεριφορά και εφαρμογές σε πολλά πεδία της κοινωνικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της Υγείας. Απαιτείται όμως προσοχή, καθώς, αναφορικά με αυτού του είδους τις αυτοματοποιημένες προβλέψεις, εμπλέκονται πλείστα όσα επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα, αφενός, και ηθικο-πρακτικά και κοινωνικά ζητήματα, αφετέρου. Τα τελευταία χρειάζεται να κατανοηθούν και να αντιμετωπισθούν, προκειμένου τα μοντέλα της ΠΤΝ να αξιοποιηθούν υπέρ της υγείας και ευημερίας, ατομικής και συλλογικής. Ζητήματα όπως η αξιοπιστία και ακρίβεια της τροφοδοσίας των συστημάτων με δεδομένα, το γεγονός ότι μπορούν να κάνουν προβλέψεις στον βαθμό που εν τω μεταξύ τίποτα δεν έχει αλλάξει (τυχαία), το μεθοδολογικό πρόβλημα της σχέσης στατιστικών συσχετίσεων και αιτιακών εξηγήσεων, οι κίνδυνοι υπερ-εξάρτησης από αυτοματοποιημένες αποφάσεις («automation bias»), δυνητικές απειλές σε βάρος θεμελιωδών δικαιωμάτων ασθενών κατά την αξιοποίησή τους, κ.λπ., θα διερευνηθούν εν συντομία στο πλαίσιο της παρούσας εισήγησης. Θα υποστηριχθεί πως μια καλή πρόβλεψη, συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης στην Υγεία, δεν είναι από μόνη της, ούτε εγγυάται, μια καλή απόφαση. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς τα προβλεπτικά μοντέλα ΤΝ μπορεί να σφάλουν και πώς μπορεί να βλάψουν, πώς μπορεί μέσω των εφαρμογών τους να πολλαπλασιασθούν ανισότητες ή να παραχθούν νέες, ώστε να αποφευχθεί η υπέρμετρη τεχνο-αισιοδοξία αλλά και η αντίστοιχη τεχνο-φοβία ως προς τις εφαρμογές τους.

6. Ευάγγελος Καρκαλέτσος, (ΕΕΒΤΕ), Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής

Περίληψη παρουσίασης:

Τα σύγχρονα εργαλεία Παραγωγικής και κλασικής ΤΝ προσφέρουν ποικίλες ευκαιρίες για την εξατομίκευση και εμπάθυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αυτονομία εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων. Με αυτό το δεδομένο, θα μιλήσουμε για τις δυνατότητες που δίνουν τα εργαλεία που διατίθενται στην εκπαιδευτική κοινότητα, αλλά και για τις αλλαγές στον τρόπο αξιολόγησης και οργάνωσης που είναι ευκαιρία να γίνουν ώστε να διατηρηθεί ο ανθρωποκεντρικός στόχος της εκπαίδευσης και να μεταφερθεί το βάρος της από τη απλή μεταφορά πληροφορίας στην ανάπτυξη κριτικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.